

SZABOLCS

TÁRSADALMI HETI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám ára 16 fillér.
Tanulóknak és jegyzőknek 4 korona.

Felelős szerkesztő:

SZALAY BÉLA.

Megjelenik minden szombaton.

Hirdetések -centimétere 5 fillér; többszöri közlésnél árengedmény.

TELEFONSZÁM: 284.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BETHLEN-UTCA 12. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 284.

Klerikalizmus.

Városi választások.

„Klerikalizmus!“ jalkiáltással egy hosszabb cikk keretében foglalkozik a közelben lévő városi képviselői tagválasztással egyik napi lapunk: a Szabolcsvármegye nov.24-iki számában.

Erre vonatkozólag a közönség tájékoztatása céljából közlöm a tényállást.

Tudvalevő dolog, hogy eddig a képviselői-tag választások minden vezetés nélkül folytak le, ami természetesen nem kis mértékben volt hátrányára a közérdeknek, mivel könnyen tér nyílt avatatlanok számára. Jellemzőül különben elég annyit megjegyezünk, hogy a 3 év előtt lefolyt választásnál 50 tag közül csupán 6 kigazda került be, ami sem nem igazságos, sem a közérdeknek hasznára nem volt.

A város közügyei iránti meleg érdeklődés a mostani választásokból kifolyólag egy bizottságot hozott létre,

melyben a társadalom minden tagozata képviselve volt és van. Ott vannak — és pedig legnagyobb számmal a nyiregyházi kigazdák, iparosok és kereskedők — s kisebb arányban az intellektuális osztály. *Hanem ezt már a legiobb akarat mellett sem tudom megmondani, hogy ezen emberekben az egyes felekezetek mily arányban vannak képviselve, — miután az sem nekem, sem másnak senkinek eszébe nem jutott, hogy e szerint mérlegeljük az emberek súlyát.* Ezen bizottsági értekezleten mindig ott voltam, utóbb elnöke is lettem, — és így leghivatottabban állithatom, hogy amiket a Szabolcsvármegye-i közlemény leadott — egyszerűen nem igaz. Soha más bennünket nem vezetett, mint hogy a képviselőtestületben társadalmi, illetve közéletünk minden osztálya megfelelően képviselve legyen, *arra még nem is gondolva, a mire a cikkíró gondolt.*

Ennek a célnak véltünk eleget tenni, midőn kijelölő-bizottságot küldöttünk ki, a melynek egyik tagja kivülem *Hoffmann Mihály nagykereskedő.*

A hivatalnokok az értekezleteken csak abban vettek részt, hogy a társadalmi osztályok különböző érdekeit összeegyeztessék, a mi sikerült is. *Sem a bizottságban, sem a kandidációban részt nem vettek, sem nem is vehettek.*

Hol van itt a klerikalizmus, az előre látott zsidó üldözés, mely később át csap a luteránusokra s protestánsokra. — A bizottsági tagok közül ki, vagy kik képviselik ezt az irányzatot, — s hogy lehet itt mindezekről beszélni, *mikor még a megválasztandók listája nincs összeállítva.*

Ugy látszik Somogyi Gyula kir. közjegyző ur is attól, vagy azoktól veszi információját, akiktől a Szabolcsvármegye s úgy látszik ez informátorok még attól sem sem riadnak vissza, hogy a valótlan merészen oda vágják a legnagyobb igazságként, ha ez az ő érdekeiket szolgálja. Bizony jó volna, ha a Szabolcsvármegye következetesen nem rég kifejtett álláspontjához, végig ostorozná ezeket az úgynevezett „ál hirlapírókat“!

Prológ.

A kiscsárdai műkedvelő-egyesületnek írta:
Dömötör György.

A síró ősz a bus avar szakában
Jól látok-e: új élet ébredsz
Holtak között csodás feltámadás van
Mily égig érő örömrézt ez!
Koszorus zászlót látok itt kibontva
Körülte elszánt lelkes kis sereg
Könyét mindenik örvendezve ontja,
S a boldogságtól szinte megremeg.
Mi van felírva ékes lobogódon?
Hová indulsz te lelkes kis csapat?
Ha rád tekintek, óh úgy elfogódom;
Hisz jobb jövőnknek hajnalpirja vagy.
Derengni látom az eget felettünk
Lelkünk újra napfénybe öltözik
A mi sok szépet és jót elfeleadtünk
Kebünkbe most mind visszaköltözik.

Látom ragyogni a felhőtlen égen
A kulturának fényes csillagát
Himezve ez van zászlótokra szépen
Kebleteket ez hajtja át meg át.
Ezért ináultok harcba ütközetbe
Ádáz kemény tusákat vivni meg:
A közöny hidrafejét hogy leszedje
Diadalmas, dicső fegyveretek.

Látom a földön népek millióit
Építeni a kultura templomát,
A melybe testvért testvér szava szólít,
Melyben mindenki egy Istent imád.
Nem aranyborju az, mit itt imádnak,
Isteni szikrát rejt minden kebel.
S itt minden népe széles e világnak,
Egy szívvel, egy lélekkel ünnepel.

Ha nem hull gyöngéd harmata az égnek,
Elhervad a fűszál, virág, bokor;
Lelked virányi lehullnak, kiégnek
A kulturának, ha nem áldozol.

Az égen járó napnak fénye nélkül
Sötétség volna itt e sártekén
Éjfél borulna a lélekre végül,
Ha nem hevítné kulturérzemény.

Kultura! Munkád imádva csodálom.
Eget hoztál a sivar földre le.
Te nélkülöd itt széles e világon
Boldogságot ember nem lelhet.
Vezérlő fénye, csillaga a népnek
Te voltál, te vagy és mindig csak te léssz
Te fogsz alkotni, nagyot, dicsőt, szépet,
Mig szent s szabad lesz akarat s az ész!

Kultura nélkül nincs a földön élet.
Nincs gondolat, nincs vágy, nincsen gyönyör.
Ha volna is, — romokba törve téged
Kultura nélkül kinos és gyötör . . .
Előre hát, a kultura nevében!
Mindenki jöjjön és küzdjön velünk!
Hogy szép hazánk új ezred évet érjen,
S boldog legyen még egyszer nemzetünk.

Fiu-ingek, alsónadrágok, háló-
ingek, kötött harisnyák, eső-
ernyők, kefeáruk, zsebkendők.

Világhírű

„LICHTMAN“ és „TIP-TIP“

cipők egyedüli elárúsító telepe

Eisler Károly utóda
cégnél Nyiregyháza.

Telefon 114.

Telefon 114.

Egyben azonban igazsága van a t. cikkirő Urnak. Az a felekezeti béke ami a multban Nyiregyházán meg volt, ma már össze van bogozva. Se ezt a mai szomorú állapotot nem a klerikalizmus teremtette meg, *ami Nyiregyházán nem létezik, de az az irányzat melyet az a cikk is képvisel.*

Szalay Béla.

Legszebb ékszerek

13 próbás ezüstneműek, pontos órák, alkalmi ajándéktárgyak **legolcsóbban**

Sándor Rezső

elismert szolid ékszerésznél

Nyiregyházán, Városház u. 3. sz. a. kaphatók.

Züllött vásári állapotok.

II.

Mielőtt hibás szemű lovát vásárra vinné a tisztességtelen lókupec — azért mondom így, mert hála a nagy Égnek, tisztességes lókereskedők is vannak, ha mindjárt kevesen is — olyan műveleteket végez otthon rajta, a minek következtében az állat félénk, ijedős lesz, fejét túl magasra, a vagy nagyon is alacsonyra tartja és ide-oda rángatja. Teszi pedig azért, hogy a vevő a ló szemét ne tudja megnézni s így a máskülönben laikus által is könnyen felismerhető vakságot ne vegye észre. Az ilyen lovak a kiállott

bántalmak miatt annyira féltik fejüket, hogy még az orrvizsgálatot is alig, vagy épenséggel nem tűrik.

Volt rá eset, hogy szemvizsgálás végett vezettek hozzám lovat, melynek szemét hosszú próbálgatás után sem sikerült tüzetesen megnézni. Végre is bekötöttem előbb az egyik s aztán a másik szemét. A ló egyik esetben nekiment az udvaron levő élőfáknak, kerítésnek, tehát egyik szemére teljesen vak volt.

Hogy jobban, esetleg vemhesnek nézzen ki a tehén nyers szemes paszulyt szoktak neki adni, mely egészen felpuffasztja az állatot. Néha azonban többet találnak adni, amitől felfúvódik. Ilyenkor persze bevallják csalafintaságukat s kéri az állatorvost, hogy segítsen rajta, ne hagyja elpusztulni.

Idült, gyógyíthatatlan sánta lovakon friss sérüléseket ejtenek. Egyesek még a szöveget is mutatják a vevőnek, mely szerintük utközben ment a ló patájába, a hol a sérülés tényleg meg van. Csakhogy ám ez mesterségesen lett előidézve. A seb az új tulajdonosnál rég begyógyult, a sántaság azonban örökre megmarad.

Gyakori eset, hogy kitögyeltetik a tehenet s 8—12 liter napi tejhozamot emlegetnek a vevőnek. Sőt még kezkeskednek is érte, hogyha nem ad annyit, visszaveszik. Boldogan viszi haza a vevő a tehenet, hogy lesz már tej a háznál, de sajnosan tapasztalja, hogy a kikötött mennyiségnek felét sem adja meg. Visszaviszi ugyan, de ott mit sem akarnak tudni a visszavételről. Perelni ugyan volna kivel, de nincs mit.

Idült csüdsömörben szenvedő lovon, melyen a csüd esetleg már befomálódott is, úgy segítenek, hogy az állatot kipihentetik, a bokaszőrt pedig, mely a sebhelyet egészen befedi — megnövesztik.

Ha nagy a kereslet borjas tehenekre, fogja magát a kupec s veszen meddő tehene alá borjut s mint borjas tehenet adja el.

Igen érdekes esetem volt a mult év nyarán. Ugyanis a helybeli országos vásáron többek közt egy bélsipolyos tehén került vizsgálatra. Az állat mindkét oldala, különösen pedig az egyik nagyon piszkos, bélsárral szennyezett volt. Ez a vevőnek is feltűnt,

mire a tulajdonos azt a felvilágosítást adta, hogy nincs szalmája, a tehén a bélsárba feküdt bele s attól olyan az oldala. A vétel megtörtént. Vezetni akarja az új tulajdonos az állatot haza s még ki sem ér a vásártérről, nagy cuppanást hall. Hátra tekint, hát látja, hogy a tehén oldalán lyuk van, a melyből sugáralakban folyik a bélsár kifelé.

Az állat valamikor a hasfalán átható sérülést szenvedett, minek következtében a bél is átfuródott. Hogy tulajdonos ezt a hibát, mely külső ugyan, tehát könnyen észre vehető, leplezze, ravasz fondorlattal, a nyílást betömte, a hasfalakat pedig bélsárral kente be.

Mint már említettem, ez az eset az országos vásáron fordult elő, a hol a községi bíróság a felmerült ügyes-bajos dolgokban kinn a helyszínen itélkezik. A rendőrség a volt tulajdonost előállította, a bíróság pedig nyomban itélkezett, a mikor a vételár még meg volt.

Lovak vételénél szükséges azok evé-éről is meggyőződni. Mert előfordul, hogy hibásan (éles-, ollós-, lépcsősen kopik a fog), miáltal az állat nem tud kellőleg táplálkozni. A felvett eleséget nem tudja jól megrágni, a mi emésztési zavarokra ad okot. A megrágott takarmány egy része szájából visszae-ik, elpocsékolódik, kárba vesz. Nagyon természetes, hogy az ily ló sokára lakik jól s kevésbé munkabíró.

A rossz fogzásu lovat moslékon, korpás szecskán szokták tartani és keveset dolgoznak rajta, miért is aránylag elég jó kondíción van.

Egy esetben cigánylovon láttam a fogak kupáinak beégetését. Ugyanis lovaknál a fogak növésebből, kiváltásából, a rágólap alakjáról, felületéről meg lehet a kort állapítani.

Öreg lovon, melynek fogairól a kupák már lekoptak, szoktak mesterségesen kupákat létesíteni, hogy ezáltal fiatalítsák. Csakhogy ezek a kupák nincsenek zománccyűrűvel körülvéve.

Néha valami miatt nem tetszik a lókupecnek a vett ló. Mit tesz ilyenkor? Visszaviszi s előadja, hogy a lovat megvizsgáltatta s hibásnak találták. Állatorvosi bizonyítványa

JULIANUS.

— Történeti elbeszélés. —

VII.

Caesarius — Gregoriusnak.

Az Ur neve legyen áldott! Az új élet-körülmények régóta akadályoznak, hogy felkeresselek. Aztán az óvatosság is kényszerít. Ezen az uton öntöm ki hát lelkem keservét testvéri jó szived előtt.

Megváltozott itt minden. Julianus egyszerű életet fitogtat. Elcsapta az udvarból Constantius eunuchjait, kuktaít, borbélyait és naplopóit; böjtöl, sanyargatja testét, mert filozofusai ezt tanácsolják neki. De ők magok vigan élnek, még pedig elég számosan, mert az elcsapott ingyenélők helyébe nap-nap után tódul a palotába a viág minden szögletéből előbujt haruspex, mocskos szakállu bölcselelő, csillagjós, bűvész, erkölcstelen, söpredék bachans-nő, a kik közt Julianus jól találja magát, a kikkel együtt ugrál az áldozati barmok körül és együtt turkál az áldozatok be-leiben. A palota termei, folyosói, tornácai, kertjei és minden zege-zuga tömve van az Istenek szobraival és képeivel s ha hozzáve-

szed, hogy a császár magát kinevezte Pontifex Maximusnak és nem mulaszt el egy napot sem, hogy minden számba jövő Istent meg ne tiszteljen áldozataival és lábcsokkal, valóban csodálkozhatol rajta, hogy hogyan jut ideje az államügyek végzésére és fájdalom, a keresztények üldözésére. De nem is nagy különbséget tesz e kettő között. Mikor államügyekkel foglalkozik, mást sem csinál, mint a keresztényeket üldözi. Igaz, hogy az elődje által elüldözött püspököket visszahelyezte székükbe, de ne hidd, hogy türelemből. Ravasz számításból! Azt akarja, hogy a visszahívott orthodox püspököket összezsútsa az új, arianus püspökkel és így keresztények egymás ellen marakodjanak. A keresztény Istentiszteletet nem tiltja meg, hanem megszenteltenteti templomainkat pogány áldozatával, mert tudja, hogy így önként kivonulunk azokból. A törvény előtt egyenlőséget hirdet, de az „ács imádóit“ bárki ütheti, vághatja, a hogyan neki tetszik, mert — ugymond — ebben csak hasznot lát a keresztényekre, kik hitök szerint akkor boldogok, ha üldözést szenvednek az igazságért. Tegnap hirül hozták neki, hogy Heliopolisban a föllázadt pogányság felkoncolta Cyrillus diakonust és tíz szüzet és szétmarcangolt hullájo-

kat árpával szórta be és sertésekkel falatta fel. A bölcse császárnak csak ennyi szava volt rá:

— Mi különös van abban, ha tíz igazhitű — ez alatt a pogányokat érti — megöl egy galileust? Mert nem hiszem, hogy az igazhitűek tiszter annyian ne lennének Heliopolisban, mint az ács fiának imádói?

Kedves Testvér! Gondolhatod, mily rettenetes nekem e Sodomában élnem és hogy Julianusnak ritka kegye, mellyel udvarában megtűr, rám halálos ítélet. Csodálatos, hogy bár igaz keresztény voltomat jól tudja, Oribasius orvosi tudományára mit sem adva, engem tüntet ki kegyével. De nem tudom, nem kép-mutatásból-e, miután seregében százszorosa több még ma is a keresztény, mint a pogány és azok lázadásától tart? Vagy tán azért, mert fülébe jutott, hogy Oribasius kis-ázsiai tanulmányutjáról a keresztények nagyon rossz dolgot sutognak? Titkos itt minden. Titok tedi az én jövőmet is, de bármit adjon is az Ur, én hiszem, hogy erőt is ad a megpróbáltatáshoz. Fejem felett lóg a kard, de Krisztust meg nem tagadom akkor se, ha e kard életem fonálát metszi el.

Gorgoniát köszöntöm és Krisztus békéjét kérem mind a kettőtökre. Ücséd: Caesarius.

Viezer József.

Valódi francia gummi áruk.

Sérvkötőket, haskötőket, támgépeket, ferdülés elleni fűzőket mérték szerint készít

Blumberg József

keztyü-, kötszer- és fűzőgyára; betegápolási cikkek, orvosi műszerek nagy raktára

Nyiregyháza, katolikus parochia.

Külön próbaterem!

Illatszerek. Piperecikkek.

ugyan nincs, de ezt azért nem váltotta ki, mert nem akarta eladó költségeit szaporítani. Egyezkedik s a vett árból igyekeznek lealkudni és perrel fenyegetőznek.

Vizsgáltam én már ilyen lovat és semmiféle bajt nem tudtam rajta megállapítani. Így természetesen az állat visszavételét sem ajánlhattam. A vevő a fenyegetett perrel nem élt, mert ép olyan költött volt a baj, mint az általa bemondott vizsgálat. Csak rá akart ijeszteni a volt tulajdonosra, hogy vagy visszaveszi, vagy pedig a már kifizetett árból enged.

A kupeckedés nem csak abból áll, hogy az egyik vásáron vett állatokat eladás végeit a másik vásárra hajtsák, hanem hogy azokat lehetőleg ott nyomban több-kevesebb haszonnal tovább adják. Csak hogy a legtöbb kupc a vásáron vett állatok marhaleveleit nem írta át nevére s így új marhalevelet sem vált, hanem a volt tulajdonos marhaleveleivel adja tovább, avagy cseréli el.

Nagyon természetes, hogyha a marhalevelkötözöttségnek sem tesznek eleget, hogyan várható, hogy az állatokra, melyeket a vásáron vettek s ott újból árulják s el is adják — új árulócédulát váltsanak. Már pedig a vásári szabályrendelet értelmében az egész r megfizetett helypénz a vásár egész tartamára szól ugyan, de csak ugyanazon eladóra s ugyanazon állatra, a melyre fizettetett. Ha tehát az állat gazdát cseréli s az újból eladó, új árucédula váltandó rá — ellen esetben a helypénz összegének tízszereséig terjedhető pénzbírsággal büntethető.

Az ilyen kijátszások megállítására céljából szükséges volna egy a marhalevel-, mint a cédulavizsgálat, mely ez idő szerint csak a felhajtási kapuknál történik — magára a vásárra is kiterjeszteni. Mert sok pénz az, a miről a kupecek javára vásárról-vásárra és évről-évre lemond a város, a mi által az államkincstár is károsodik.

Van a vásári szabályrendeletnek egy másik pontja is, a mely szerint az állatvásártéren állatok eladásával és vételével csak ipariigazolvánnyal bíró alkuszok (üzérek) közvelíthetnek, mely igazolvány hatósági felhívásra felmutatandó.

Ki kellene tehát oman vezetetni az alkuszokat, kiknek igazolványuk nincs és radikális intézkedésekkel csökkenteni a sok-sok visszaélést!

Kondrács Ágoston,
városi állatorvos.

Mi lesz a kaszárnnyával?!...

A honvéd huszárlaktanya iránt érdeklődünk Uraim! Talán elő kellene venni az ügyet újra, nehogy a feledés homályába merülve mások aknázzák ki a mi kényelmesebb és előnyösebb helyzetünket.

Az új honvéd huszárlaktanya építéséről van szó. Tudomásunk szerint a város évekkal ezelőtt már tárgyalta a honvédelmi minisztérium kiküldöttjeivel egy I. osztályu honvéd huszárlaktanya építése ügyében. A tárgyalás folyamán a város a befektetett tőkének 8%-át kérte bérösszeg fejében. Sajnos, ez a kívánság nem teljesíthetett, így a kedvező megoldás nem sikerült, nem pedig azért, mert elvi akadályokba ütközött. Ugyanis az elavult, évek óta csak „tanulmányozás tárgyát képező“

beszállásolási törvényben úgy az emberek, mint a lovak után megállapított tételek összege nem adja ki a 8%-ot, a törvénnyel szemben pedig a miniszter kivételt nem tehet. Azóta az ügy a minisztériumban hever csendesen és megháborítatlanul, azaz hogy még sem egészen.

Megbízható tudomásunk van arról, hogy erős irányzat indult meg *Rimaszombat* város intézőköreiből a honvédszázadok oda való áthelyezése iránt s ettől a minisztériumban sem idegenkednek, még a minisztérium „feje“ sem! Annyival is inkább, mert azzal, hogy a szakavatottak véleménye szerint csak felgyújtásra érdemes laktanya bérlete meghosszabbított, az ügy legkevesebbé sincs elintézve.

Ujra fel kell tehát venni a tárgyalás fonalát *még pedig haladéktalanul!* Most még mi vagyunk előnyben, de ha elmulasztjuk a sürgető alkalmat, ha elviszik honvédeinket, bizony-bizony nem kapjuk vissza. Már pedig óriási visszaesést, sőt szűkkeblőséget mutatna ez, különösen mikor közismert dolog, hogy az egész monarchia területén olyan alkalmas terep lovasság számára nincsen, mint amilyen a nyiregyházi.

Az, hogy kevesebbet kapna a város bérletből, mint azt tervezte, nem indok! — *Ami elveszt a réven, megnyeri a vámon!* — Vagy talán előnyösebb lesz a tüzéség 100 emberrel? Mert, hogy gyalogságot ide nem fognak hozni, az holt bizonyos!

Pont.

A gazdasági és iparkiallitáson ezüst
éremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

Gabulya Mihály

ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó
: : és plissézoló intézete : :

Pazonyi-utca 13. Bejárat Véső-utca felől.

Van szerencsém szíves tudomására adni a t. közönségnek, hogy intézetemben ruhák a legkényesebb igényeket is kielégítően bármily színre festetnek és vegyileg tisztítottak. Egyben bátorkodom szíves figyelmét

fehérenemű-tisztító osztályomra

felhívni, ahol kézelők, gallérok stb. szintén meglepő szépen 5 nap alatt tisztítottak.

Midőn szíves megbízásait kérem, vagyok mély tisztelettel

Telefon 248. sz. **Gabulya Mihály.**

Telefonszám:

284.

Miért ismer a külföld félre bennünket?

Idehaza büszkén verjük mellünket, hogy magyarok vagyunk s fölénygel nevetünk a németen, meg a többi idegen nációbelin. Ez volt a magyareMBER jellemvonása ősidőktől fogva s igen helyesen, mert „nyomorult az a nép, mely a világ legelső nációjának nem tartja magát.“ Megváltozik a helyzet, ha külföldre kerülünk; bezzeg hallgatunk ott arról, hogy — kik és mik vagyunk, mivel nem akarjuk exponálni magunkat annak a veszélynek és megszegyenyítésnek, hogy megkérdezzék tőlünk: mit jelent az a „magyar,“ hol van az a Magyarország? Itt aztán meghökkenve, csalódottan vesszük észre, hogy alig-alig ismernek bennünket s tudni is — sajnos — nagyobb-részt csak rosszat tudnak rólunk. Már biz' ez így van s néhány sorban arról akarok szót ejteni, mi hát e sajnálatos jelenségnek az oka, mivel állunk itt szemben: tudatlansággal-e, rosszakarattal-e?

Nem akarok most kulturánk rohamos fejlődésére kitérni, csak azt konstatalem, hogy elismerésre joggal tarthatunk számot a külföld részéről. Miért van az tehát mégis, hogy pl. Romániát is jobban ismerik, mint Magyarországot?

Első okul a magunk éhhetetlenségét hozom fel. Tejjel mézzel folyó hazánk mesés gazdasági természeti szépségei kiaknázatlanok, természeti csodáinak szépségei, fürdői a külföld előtt népszerűtlenekek. Volna mivel dicsekednünk, de portékánkat nem tudjuk értékesíteni. Pl. kétségtelen, hogy a külföldnek nincs a maga nemében oly bámulatraméltó kincse, mint pl. a mi dobsinai jégbarlangunk s mégis vajmi kevesen jönnek ezt idegenből megtekinteni; a külföldön ellenben az ilyen dolgoknak hihetetlen reklámot tudnak csapni. Ráfogják mindenre, hogy szép, bár ennek kellékeivel távolról sem rendelkezik. Ha híresztelt szépségű helyeket, barlangokat, vizeséseket stb. akarunk a külföldön látni, bizony gyakran csalódottan vesszük észre, hogy a hírnév után indulva többet vártunk, mint ami tényleg előtünk fekszik. A vezető kézzel-lábbal magyarázza, hogy ez ilyen szép, az meg olyan remek, fennakadás nélkül recitálja betanult mondókáját, mindaddig, míg a laikust szuggesztíójával falhoz nem állítja. Am a műértő józanul konstatalja akárhányszor magában, hogy o pénzért mind ennél százszor többet és szebbe lát idehaza

Nem állítom, hogy ez az élelmes eljárás a hír és pénzszerzésnek épen a legtisztességebb módja, de azt mondhatom, hogy ha a külföldiek gyakorolják, akkor nekünk is jogunk van hozzá. Hiszen épen ott a bibi, hogy pénzünket el szoktuk ugyan vinni a külföld zsebébe, arról azonban már nem gondoskodunk, hogy viszont mi is kivegyük az ily haszonból a minket megillető részt.

A magyar fajból hiányzik az élelmesség, a vállalkozásokhoz szükséges bizonyos fokú merészség. Vannak hazánk területén virágzó gyárak, hatalmas ipartelemek, melyekkel, mint a kulturális haladás jeleivel méltán lehet dicsekedni, de ha jobban szétnézünk azt tapasztaljuk, hogy a tulajdonosoknak tulnyomó része idegen. Így volt ez régen, mikor a főiparágak, bányászat német kézen voltak s mondhatjuk, hogy általánosságban így van még ma is. A magyar nép általánosságban abban a téves felfogásban él, hogy ő nem lehet más, mint őstermelő; pedig az előállított nyersanyagot fel tudná dolgozni maga is, nem kellene külföldre vinnie. Megvan ugyan a törekvés iparunk fellendítésére, de helytelen irányban. Harcolunk az osztrák áru befogadása ellen, anélkül

Legmegbízhatóbb bevásárlási forrás

Telefon 145.

Schneck Henrik divatáruháza,

Nyiregyháza, Kossuth Lajos-tér.

ahol a következő cikkek: pongyola, blouse, gyermekruhácska, fehérenemű, kalap, nyakkendő, zsebkendő, valamint a legizlésebb ruhakülönlegességek, kézimunkák és szörmeárak nagy választékban kaphatók.

azonban, hogy annak helyét megfelelően pótolni törekednénk s így a nagy puffogatás után ismét csak másokra vagyunk kénytelenek szorulni. Nem tulipán mozgalomra, nem üres kiszólásokra van szükség, ha eredményt akarunk elérni hanem a magyar árucikknek az idegennel való versenyképessé tételére.

Hogy a külföld helytelenül ítél rólunk, annak második okául a százados osztrákgyűlöletet említem fel. Ami jó és dicséretes hazánkról külföldre esetleg kiszivárog, azt társországunk a legocsmányabb fegyverrel, a rágalom rút és hazug nyelvvel iparkodnak tönkretenni. Ha rosszat, helytelenséget tapasztal nálunk (sajnos, ilyen van elég), azt publikálja, világgá türkölí s minden lehetőt elkövet, hogy amennyire tőle telik, ártson hirnevünknek; ha meg szépet, dicséretet talál, azt vagy letagadja, vagy a magáénak vallja. Hogy mire képes e gyűlölet, példával mutatok rá.

Osztrák tollból eredő kulturképet olvastam rólunk s arra a meggyőződésre jutottam, hogy az író vagy sohasem volt Magyarországon, vagy pedig szántsándékkal hazudik. Ime, hogy tcszi tönkre féltett büszkeségünket, az Alföldet: »Homok, homok és semmi más! És ez volna az a gazdagon termő talaj? Nem különb ez az Istentől elhagyott homoksivatag, mint az egyenlítő forró pusztái.« Elpanaszolja, hogy éhségtől, szomjúságtól gyötörve gyalogol, de még reggeltől délig sem falut, sem embert nem látott, csak homokot és homokot. A csikóst így írja le: »Nemzeti pompában van: rajta piszkos ing, »gattia«, csizma és avult szalmakalap.« Elbeszéléseiben ilyen képeket tákol össze: Az apa megkérdezi fiait, hogy milyen pályára akarnak lépni. Erre az öreg paraszi a következő feleletet kapja: az egyik pap akar lenni, mert igen jól tud beszélni, a másik szakács, mivel alaposan ért az evéshez, míg a harmadik rabló és zsvány pálya iránt érez különös vonzalmat. (Gyermek Imre. Kulturkép, írta: S. Zimmermann).

ságát, fölényét a grammatikai módszer felett kimutatni.

Az eredményt amelyet említettem, a régi módszerrel sohasem érték el, már beigazolódott gyöngesége, tarthatatlansága s avultsága.

Látogatásaim alkalmával szerzett tapasztalataimhoz a tanítás sikere érdekében bátor vagyok még egyes megjegyzéseket fűzni.

Amikor a tanítványok a kezdet nehézségein túl vannak s már önálló mondatokat alkotnak, még több öntevékenységre s az idegen nyelven való önálló gondolkodásra kényszeríteném őket. Nem csak én intéznék hozzájuk kérdéseket, hanem valóságos társalgást folytatnék velök, amikor nem csak felelnének; hanem kérdeznének egymást. Eleinte ez nagyon nehéz munka a tanárra nézve, mert állandóan kell beszélnie. A gyermekek eleinte ugyanis nagyon sok hibát követnek el s ezek felett sohasem szabad elsiklanunk, hanem rögtön kijavítanunk.

Ezek a hibák és a velök járó nehéz munka ne csügghessen el bennünket, mert ezen jelenség az idegen nyelvtanítás kezdetén nagyon természetes.

Nézetem szerint minden nyelv elsajátítása ugyanolyan lelki folyamattal jár, a milyent közvetlenül szemlélhetünk a kis gyermeknél, amikor anyanyelvét tanulja.

A két lelki folyamat között csak az a különbség, hogy fejlettebb korban gyorsabb menetű mint a gyermeki korban s éppen a gyermeki ész fejlettségével magyarázható az anyanyelv lassabb elsajátítása, míg az idegen nyelvet normális szellemi képesség mellett gyorsabban lehet megtanulni. Ebből kifolyólag jegyzem meg azt, hogy a tananyag összeállításánál csak akkor járhatunk el helyesen, ha már egyszer megfigyeltük a kis gyermeket, amikor beszélni tanul, vagy rendelkezésünkre áll valamely tapasztaltabb collegánk ilyen alaposan összeállított könyve.

A beszédtanítással párhuzamosan tanítanám az írást, nem pedig, mint sokan teszik, előbb az írást tanítják s csak azután beszélgetnek.

Eleinte az írás csak egyszerű másolásban jelentkezne s csak akkor csináltatnék ugynevezett írásbeli dolgozatokat, amikor már az idegen nyelven próbálkoznak gondolkodni.

A dolgozatok eleinte tollbamondások lennének, később előfordulna néhány fordítás, de ezeket csakhamar elhagynám s önálló fogalmazásra szoktatnám növendékeimet, hogy így ne végezzenek sablonos munkát, hanem állandó szellemi tevékenységet fejtsenek ki. Amikor már e foknál tartok a tanításban, akkor csak néha-napján ismétlés gyanánt csináltatnék egy-egy tollbamondást, vagy fordítást.

Nyelvtant én sem tanítanék, miként külföldön sem tanítanak. A nyelvtanra csak akkor térnek át, amikor növendékeim már meglehetősen tudnak gondolkodni idegen nyelven s a tanultak alapján vonatnám le velök a nyelvtani szabályokat, de ezeket is az elsajátítandó nyelven tanítanám be, nem pedig az anyanyelven, amint a direct módszer egyes hívei teszik.

A nyelvtant azért hagynám utoljára, mert véleményem szerint előbb kell megismernünk a nyelvet s csak azután a benne uralkodó törvényeket. Először létezett a nyelv s csak azután vezették le szabályait.

Ez az eljárás éppen fordítottja annak, amelyet eddig követtek a nyelvtanításban.

A direct módszer eljárását igazolja a jelenlegi anyanyelvi oktatás is.

Azt hiszem, hogy mindenki tisztában van az elemi iskolai magyar nyelv fokozatos tanításával.

Az első években a főtárgy a besz.- és ért.-gyakorlat, amelynek segítségével a tanító először helyes s logikus gondolkodásra tanítja növendékeit s csak azután vonja le velök a későbbi osztályokban a nyelvtani szabályokat.

Ezen már senkisem ütközik meg, sőt helyesli. Az eljárás helyességéről már összes elemi iskolai tanítóink meggyőződtek és így tanítják a magyar nyelvet szép sikerrel összes elemi iskoláinkban.

Hangversenyek.

A Nőegylet hangversenye. November 18-án, Erzsébet estején rendezte a Nőegylet hangversenyét a Korona-zálló dísztermében. Köztisztelőben és szeretetben álló elnökének, *Básthy Barnánának* tiszteletére. Az elnök neve és az előre kiszivárgott programszámok előre mutatták, hogy a siker jegyében fog lefolyni az estély. Báró Vayné, gróf Miksa Sarolta művésznők zongorajátéka, valamint a Zenekedvelők előadása valóban elsőrangú művészi élvezetben részesítettek a nem túlnépes számban megjelent érdeklődőket. A program nyolc számból állott, s mivel egyik-másik jó ideig tartott, elég lett volna kevesebb szám felvétele is. Épen, mert az estének kimondott *hangverseny* jellege volt, a két utolsó szám, egy gyöngén megírt dialóg előadása, valamint a táncproductio elmaradhatott volna. Utóvégre nem okvetlen szükséges minden előadásban táncmutatványnak lenni. Vietórisz Józsefnak finoman megírt prologusa az előadásban nem sikerült kellőképen. Egy dologra szeretnők még felhívni a rendezőség figyelmét, s ez az, hogy a rendezés általában gyöngő, vagy mondjuk előkészítetlen volt. És mert a Nőegylet mindnyájunknak feltett kincse, kérjük a rendezőket, hogy az Egvesület, meg mindnyájunk érdekében jövőben több figyelmet és gondot fordítsanak erre. Szerény nézetünk szerint az uolsó szám clouja, szalagon leeresztett bábékoszoru szereplése is elmaradhatott volna. Sokkal jobban szeretjük és tiszteljük mindannyian a Nőegylet kitüntetett elnökét, mintsem ilyen formában megvalósított eszmére lenne szükségünk tiszteletünk és szeretetünk bebizonyítására.

Papp Zoltán est a Bessenyei-Körben.

A magyar dal oltárán áldozott november 21-én a Bessenyei-Kör, amidőn a Petőfi sir- emlék javára *Papp Zoltán*-estét rendezett. Mindnyájunknak szívünkhöz nőtt kedves poétája és kedves ismerőse Papp Zoltán. És csak hálások lehetünk iránta, hogy Nyírséghez való rokonszenvét bebizonyítandó, nekünk, a mi városunknak adott elsőbbséget e vidéki körutnál. De régen is láttunk oly szép és oly nagyszámu közönséget együtt, mint ezen az igazán szívet és lelket nemesen gyönyörködtető estén. Vidékiek is szép számmal voltak a vármegye minden részéből. Hadd legyen az a hitünk és meggyőződésünk, hogy ez az élénk érdeklődés nem csupán a Petőfi társaság nagynevű elnökének, Herczeg Ferencnek, Papp Zoltánnak és résztvevő művészeknek, hanem *magának a magyar dalnak* is szólt.

Az estét *Herczeg Ferencnek* megnyitó beszéde vezette be. A magyar népdalról, annak keletkezéséről, s Papp Zoltán költői működéséről beszélt. Minden szavát, minden gondolatát áhitattal hallgatta és előadása végén lelkesen ünnepelte a közönség. *Dömötör Ilona* és *Rózsa Lajos* az Operaház művészei Papp Zoltán dalait (szövegét és zenéjét a költő szerette) adták elő művészi ihlettel és közvetlenséggel. Az Iszogatok, dalogatok... című ismert dalt meg is ujrátartta a lelkesült hallgatóság.

Mindenkit magával ragadott Papp Zoltánnak gyönyörű előadása, mikor *Óreg cigány* c. művét elszavalta. Bemutatta még a szerző *Muzsikászó* c. diszmunkájának művészi képeit vetítve.

Legyen szabad ez alkalommal felhívunk a Bessenyei-Kör vezetőségének figyelmét a *ruhátár* körüli dolgokra. Ily nagyszámu közönség esetén valóságos harccal és életveszedelemmel juthat csak a résztvevő ruhájához, nem is szólva arról, hogy a fűtetlen helyiségben összehalmozott ruhák egyébként is veszedelmet okozhatnak. Talán a kisterem alkalmasabb lenne e célra. Mi bizunk abban, hogy ezt a kérdést a mindenkor gondos és körültekintő rendezőség közmegelegedésre fogja megoldani.

Egy hölgy

ki szereti az egészséges bőrápolást és különösen a szeplőket emulasztani, valamint lágy, bársonyos bőrt és hófehér arcot akar, eskis Bergmann & Co., Tetschen a/E.

STECKENPFERD liliumtejszappannal (Steckenpferd védjegy) mosdik. Kapható minden gyógyszerár, droguéria és illatszerekkereskedésben. Darabja 80 fillér

Tanügy.

Az idegen nyelvek tanításáról.

Az írásbeli dolgozatokra kezdetben nem fordít a tanár nagy gondot csak később, amikor a gyermekek már bizonyos tájékozottságot nyertek a nyelvben. Ilyen eljárás mellett elérte azt, hogy növendékei idegen emberrel is teljesen önállóan beszélgettek. A külföldi élönyelvtanárok rendkívüli előnyét, biztosítják a jó tankönyvek és a tanár-csere intézménye. Különösen Angol-, Francia és Németországban honosodott meg ez az üdvös intézmény.

Nálunk is kezdenek az utóbbi időben erről beszélni, de sajnos, hogy csak egyetemi tanárok szerepelnek a cserélgetésben.

Ezen a jelenségen azonban ne csodálkozzunk, miután mi sokkal rosszabb helyzetben vagyunk nyugati szomszédainknál s a magyar nyelv nem világ nyelv.

Egyéni tapasztalataim, amelyeket három éven át egy tiszta nemzetiségi falu iskolájában szereztem s a külföldön látott eredmények véglegesen a direct módszer hívei közé vittek.

A külföldi iskolákban elért tényleges eredménnyel igyekeztem a mélyen tisztelt hallgatósággal a direct módszer életrevaló-

H I R E K.

Kérelem.

Lapunkat 1911. november 18-tól kezdve rendszeresen a szerkesztőség hetese szállítja házhoz. — Kérjük esetleges elmaradások esetén egy levelező-lapon, vagy telefonon a raklamálást.

TELEFONSZÁM 284.

— Városi képviselői gyűlés volt tegnap 24-én d. u. még pedig a villanyos társ. bravurjával sötétben hagyván jó ideig a város atyákat. Talán ez volt az oka annak a szűkkeblű határozatnak, hogy a városi tisztviselőknek a drágasági pótlékot nem szavazták meg. Bizottsághoz utasították. — Ismerjük! — Leszavazták a képviselők a tanács indítványát a téglagyár ügyében és Kéri József azon indítványát fogadták el, hogy 457,000 korona költség befektetés és hat millió téglai évi termelési előirányzat helyett 300,000 korona költséggel 3 millió téglai évi termelést vesznek fel a városi téglagyárnál. — Bővebben vissza térünk még erre jövő számunkban.

— **Uj püspök.** A király dr. Hosszu Vazul lugosi görög-katholikus püspököt szamosújvári görög szertartású püspökké és gróf Mikes János főesperest és székelyudvarhelyi plébánost szombathelyi püspökké nevezte ki.

— **A Leányegyesület** második teadélutánját folyó hó 26-án, vasárnap délután 5 órakor tartja meg. Jó tea, mulattató műsor, bizonyára ezáltal is kellemes órákat fog nyújtani a zsurokat látogató nagy közönségnek.

— **Kántorválasztás volt Kótajban** e hó 23-án délelőtt Petrovits Gyula apát elnöksége alatt. A választás az apagyai kántortanítóira: Labay Józsefre esett.

— **Házi estély.** Mihelyt a Polgári Olvasókör neve valami estély vagy mi rendezésével jön kapcsolatba, mindjárt az igazi, hamisítatlan jókedv jut eszünkbe; ellentétben más mulatságok feszességével, rátartásával. December 2-a is egy vig estélyt fog hozni a kör tagjai, illetőleg vendégei részére. Ekkor lesz az első házi estély.

— **Botrányos világítás.** Más városban a villamos világítás valóságos áldás. Reánk büntetésből mérte az Ég, úgy látszik, mert egyéb mint bosszuság nincsen vele. Különösen a Zrínyi Ilona-utca és Kossuth-tér lakosait sújtja a villany-átok; az ő estéik bizony csak a barátságos gyertyafénye mellett telnek el. E héten is kétszer mondta föl a szolgálatot ezen a környéken a villany. Meddig fog tartani ez a rendetlenség. Tudják, hogy valahol hibának kell lenni, de azért úgy, hogy az tartós ne legyen, nem igazítják. — Azért fizet a közönség?

— **Bessenyei-kör közgyűlése.** E hó 18-án tartotta a Bessenyei-kör évi közgyűlését, melyen a lemondott Vay Tibor gróf főispán elnök helyett Geduly Henrik evangélikus püspököt választották meg elnöké egyhangulag. Utánna megalakították a tisztikart. A gyűlés többi pontjai különböző jelentések voltak.

— **Állásáról lemondott.** Ragány Ferencné, szül. Horváth Ilona prügnyi postamester állásáról lemondott.

— **5:1.** Ebben az arányban verte meg a Nyiregyházi Torna- és Vivő-Egylet a Kisvárdai Sportegyletet vasárnap a futballversenyen. A kisvárdai fiatal sport egyesülettől már is szép eredmény, hogy a mi kitanult, régi játékosainknak sikerült csak egy gólt is rugni a kapujokba.

— **Lelkészt keresnek.** A székelyi ref. egyház lelkeszt nélkül van. Most lehet beadni rá a pályázatokat december 2-ig a gégegyi esperesi hivatalhoz. 1340 korona 27 fillér értékű a javadalmazás, ezenkívül van természetbeni lakás kerttel. Ezzel szemben a lelkeszt fizeti az adót és árteret, mely 80 koronát tesz ki.

— **Az Apolló-színház kitünő repertoírját** a héten egy gyönyörű ujdonsággal toldja meg. „Megtört szívek“ a címe ennek a rendkívül érdekes társadalmi erkölcsrajznak s előadása teljes műsört betölt. A darabot Urban Gad közkedvelt dán író írta. Szereplői a hírneves koppenhágai színművészek. A főszerepet Asta Nielsen kreálja, a ki utólérhetetlen mimikai művészetével az egész világot meghódította s a mozgósínház közönség becézett kedvence lett. A „Megtört szívek“ tulajdonképpen folytatását képezi a nemrég oly szenzációs sikerű „Leányvásár“ c. drámának. Szereplői ugyanazon alakok: a leánykereskedők, Edith, Fiait mérnök, a Lord stb. Izgalmas jelenetei lebilincselően hatnak a közönség ifeszült figyelmét mindvégig lekötik. A darab mindenütt óriási sikert aratott, a mi bizonyítással itt sem fog elmaradni. Rendes helyérek mellett szombat, vasárnap és hétfőn minden este 2 előadásban kerül színpadra az Apollóban. Vasárnap délután speciális gyermekelőadások vannak.

— **Leégett disznóól.** Szerdán este nagy tüzi lármá verte föl a Szarvas-utca környékét. Az Ungár-féle korcsma udvarán kigyuladt egy ól, mellyel kapcsolatban nagy mennyiségű fa és szén is lángot vetett. Tüzoltóink nem csak gyors, de szép munkát is végeztek, méltóan önmagukhoz. Így aztán: alighogy megnyitott a csődülési alkalom, hamar meg is szűnt.

— **A kereskedők és iparosok figyelmébe.** A debreceni kereskedelmi- és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a király folyó évi november hó 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával Salviáti Sándor Fiumében kinevezett orosz császári főkonzulnak a működhetési jogot legkegyelmesebben megadta.

— **Csütörtök! Vigyázat!** A jövő hét csütörtökje (30-a) a lakosság két rétegét is fenyegetően lepi meg. A házi uraknak ez az utolsó határidő a házbérbevételei iver beadására; a katonaköteleseknek pedig e napig kell jelentkezni, máskülönben hamarosan kirójják a „feledékenységi pótdót.“

— **Halálozás.** Nejétől, Mácsánszky Zsófiától fosztotta meg az Ur kifürkészhetetlen akarata ifj. Király Imre, református tanítót. Temetése e hó 20-án volt a nagyszámú gyászoló rokonság és közönség jelenetében.

— **Kellemetlen rokon.** Oláh János mándoki lakos ujfajtáját találta ki a megélhetésnek. Fölcsapott „rokon“-nak. Bizva nevének elterjedtségében, könnyűnek hitte a terv kivitelét. Elsőnek Oláh András sátoralja-ujhelyi villanygyári gépésznel kopogtatott be, akit úgy elkábított beszédével s rokonai összeköttetések emelgetésével, hogy készpénznek vette minden szavát. Három napig volt vendége az ujonsült „rokon“ Oláh Andrásnak s ez alatt úgy behizelegte magát, hogy elutaztakor sikerült 110 korona áru ruha- és fémhárny 25 koronás ezüst órát és 50 korona készpénzt kicsikarni. Azzal az ürüggyel ment el, hogy lakodalmát üli s azóta — nem látták. Most sült csak ki, hogy a „rokon“ szélhámos, aki rendörkézre és nem esküvőre való.

— **A Kassa-oderbergi vasut pályázatot** hirdet 1912. évi szükségleteire és pedig: műhelyfák, pályafentartási fák, egyéb erdei termények, kőműanyagok, szövött és fonott áruk, olaj és zsírneműek, vegyszeti cikkek mozdony és kocsikalkatrészek, egyéb vas és acélcikkek, réz és egyéb fémneműek és vegyes cikkek. Határidő a pályázatra december 4. Felvilágosítások kaphatók a kereskedelmi és iparkamaránál.

— **Az első est.** A Bessenyei-Kör Szabad Liceuma ez évben is sorozatos előadásokkal lép a nagyközönség elé; a téli unalmat eloszlatni s emellett hasznosan tanítani. Az első előadás e hó 30-án délután 6 órakor lesz a főgimnázium disztermében. Radó Endre dr. tart előadást „földünk keletkezése“ címen.

— **Megszűnt a csőd.** Közel egy eszten-deje, hogy Feuer Miksa Bethlen-utcai kereskedő csődöt mondott. Meg is indult ellene a rendes törvényes eljárás, ami azonban nem gátolta az üzlet további fönmaradását, természetesen új név, Feuer Miksáné neve alatt. Amint most értesülünk Feuer Miksa ellen hivatalosan is beszüntették a csődöt.

— **Mi mozog a suba alatt?** Kapás Dániel és Zócsák Mihály együtt baktattak pityókosan az ibrányi uton, mikor az árokban valamit mozogni láttak. Oda mentek s — előadásuk szerint — egy suba alatt ott vergődött magánkívül, összevisszaverve, feje szétroncsolva egy ismeretlen paraszt. Nem tudtak rajta segíteni, ott hagyták. Mire többed magukkal visszajöttek a Zócsákék jelezte helyre, már nyoma sem volt a szerencsétlennek. A titokzatos ügyben megindult a vizsgálat; nincs azonban kizárva, hogy az agyonvert ember meséjét a bor váltotta ki belőlük. — Tudjuk, hogy a részeg ember szetet hazudni.

— **A Kisvárdai Műkedvelők Egyesületének Estélyéről.** Ez a fiatal, de úgy látszik életerős egyesület folyó hó 19-én egy csapásra meghódította a közönséget. Dömötör György prólogusa volt a műsor első száma, melyet Weisberger Miklós olvasott fel. Azután az egyesület vegyeskara a Hymnust énekelte. Móricz Zsigmond „Falu“-ját ezt követőleg adták elő jó játékkal. Majd Berlich Rezső főrendező, kisvárdai tanítónak egy aktuális életképe kerül színpadra, melyben a Műkedvelők Egyesületének megalakulását parodizálta. Közben egy műdalt énekelt a 40 tagból álló vegyes kar. Nagy dicséret illeti az egyesület tisztikarát, hogy végre megtalálta a módot, egy állandó kulturális jellegű egyesület teremtésére. Mint halljuk az egyesület legközelebbi tevékenysége egy felolvasó estély rendezése lesz december hó első felében.

— **A második mozi.** Meg kell adni, hogy várakozáson felül váltotta be ígértét mozgó fényképeivel a „Pannonia Kávéház“ s teljes joggal megérdemli a meleg pártolást, melyben részesül. Sokat, sok szép szóval lehetne dicsérni az egészséges vállalkozást, ehelyett azonban többet mond maga a műsor, mely mindenről meggyőz. Ime:

November 25—26-án: A Szaumurt hadapród iskola természetes felvétel; Pali varró-tűje — humoros; Asszony furfang — humoros; Saját erejéből — dráma; Az új cseléd — humoros; A megfelelő erő — humoros; Garmond Journál — napi hírek; Wagemut hadnagy kalandja dráma.

November 27—28-án: Károly Ferenc József és Zita hercegnő esküvője, a hol ő felsége beleegyezését adta a kép felvételéhez. Pali igazolványa — humoros; Az áldozat — dráma; Frivike és a szamara — humoros; Az örök tűz — dráma; A táncos pör — humoros; Garmond Journál — napi hírek; Katona vér — dráma.

November 29—30-án: Katona estély; Nagy gyakorlat — természetes felvétel; Garmond Journál — napi hírek; A posta galamb — dráma; I. Ferencz József életéből — természetes felvétel; Jelenet a porosz francia háborúból; Belga lovasság — természetes felvétel; Madrid és a spanyol hadsereg — természetes felvétel; Tripoliszi ütközet — természetes felvétel.

A lemergi katonai kórház főorvosai a következőket jelentették: **A Ferencz József-keserűviz** minden kellemetlen érzés nélkül idézi elő a székelést. A Ferencz József-vizet huzamosabb használat mellett is jól bírják a betegek és nem okoz gyengeséget az emésztő-csatornában, mint ez sok más hasonló hatású szernél tapasztalható. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapest.

— **Cégtábla-veszedelem.** Mikor kezdi fogát mutogatni a kiállhatatlan szélhúvás, mindig aggodalommal kell gondolni az utcai járás-kelesre. Főtéren legforgalmasabb utcán ép úgy, mint a külső részeken, az a veszedelem fenyeget, hogy a sok recsegő, ingó, töredező cégtábla — különösen az utcára kinyulók — a nyakunkba szakad. Ilyenkor kötelessége volna a rendőrségnek minden cégtáblát megvizsgáltatnia (még mielőtt valakinek betörne a feje) s a melyik laza, egy heves szélrohámot ki nem állhat: azt hatóságilag erősíttesse meg. Most reá ér az ilyen teendők elvégzésére is, nem kell betörőkkel stb. vesződni.

— **Tíz arany pályadíjat** tűzött ki a „Háztartás“, a Magyar Asszonyok Közlönyének szerkesztősége a legjobb ételrecept beküldőjének. Az első díj öt arany, a második díj három arany és a harmadik díj két arany. A pályázaton bárki résztvehet, levesek, levesbevalók, mártások, előételek, sült és főtt husok, halak, főzelékek, torták és tészták elkészítési receptjével. A beérkezett recepteket a főzőiskolában bizottságilag kipróbálják, a megfelelő receptek azután a Háztartás számaiban megjelennek. A pályázat eredményét az 1912. február 20-iki „Háztartás“-ban hirdetik ki. Pályareceptek 1912. február 1-ig a „Háztartás“ szerkesztőségének, *Urainé Hentaller Lilly* szerkesztő címére: Budapest, VII., Thököly-ut 162. szám alá küldendők. A „Háztartás“ a legrégebb és egyedüli olyan folyóirat, mely szórakoztatva tanít és felölel mindent, ami a magyar asszonyt és a családot érdekli. A pompásan szerkesztett lap el van terjedve az egész országban, tartalmánál fogva szívesen látott vendége minden magyar asszonynak és családnak. A „Háztartás“ előfizetési ára fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Aki legalább fél évre most fizet elő, annak a lapot újévig ingyen küldik. Mutatványszámmal készséggel díjtalanul szolgál a „Háztartás“ szerkesztősége: Budapest, VII., Thököly-ut 162. szám, hova az előfizetési pénzek is küldendők.

Nyilatkozat.

A „Szabolcs“ tekintetes szerkesztőségének

Helyben.

Tisztelettel felkérjük, hogy a „Szabolcs-vármegye“ szerkesztőségéhez folyó hó 24-én ajánlott levélben elküldött alábbi felszólító levelünk szó szerinti másolatát becses lapjába közölni sziveskedjék.

Nyiregyháza, 1911. november 25.

Tisztelettel:

Dr. Konthy Gyula,
Géczy Géza,
Trak Géza.

Tekintetes Szerkesztőség!

Becsés lapjuk tegnap megjelent 268. „Klerikalizmus a városi választásokon“ cím alatt azt hozza a közönség tudomására, hogy némely városi tisztviselő klerikális célzatu mozgalmakban vesz részt, — a gazdák otthonában erősen agitál a zsidó és protestáns vallásuk ellen egy klerikális szavazó lista érdekében.

Miután ezen cikk általánosít, — nem nevez meg senkit. — alólirottak, mint a város szolgálatában álló római katolikus vallásu, tehát a klerikalizmus vádjával szinte akaratlanul is meggyanusítható főbb tisztviselők, — hivatkozva b. lapjuk által hangoztatott közérdekre, — felkérjük és azt el is várjuk, miszerint lapjuk legközelebbi számában az illető tisztviselőt avgy tisztviselőket névszerint, határozottan megnevezni sziveskedjék.

Nyiregyháza, 1911. november 24.

Tisztelettel:

Dr. Konthy Gyula Trak Géza
városi ügyvezető orvos városi tanácsos

Géczy Géza
árvaszéki ülnök.

Ékszer és ezüstnemű
vásárlásnál forduljunk
bizalommal Magyar-
ország legnagyobb
ékszerüzletéhez a
Löfkovits Arthur és Társa
céghez Debreczenben.

Piaci árak.

100 kg buza	22-20	1 kg hurka	01-04
„ rozs	18-20	„ füstölt kolb.	02-80
„ árpa	18-—	1 drb szopós malac	09-—
„ zab	18-80	„ „ bárány	—
„ tengeri	16-—	1 kg szalonna	01-84
1 kg kendermag	—	„ szalonna füst.	02-—
„ lenmag	—	„ sertés zsír	01-92
„ répa	—	„ lud zsír	03-20
„ búkköny	—	1 liter tej	—24
„ lucernamag	—	„ tejfel	—80
„ lóhere	—	1 kg vaj	01-60
100 kg borsó	56-—	1 liter tehéntúró	—40
„ bab	29-—	1 kg juhtúró	01-60
„ lenese	29-—	„ juhsajt	—
„ köles	—	„ tehénsajt	—
„ köménymag	85-—	1 drb tojás	—12
1 kg mák	01-30	1 kg lépesméz	01-40
100 kg Montliszt	40-—	„ csurgatottméz	01-20
„ 1	39-—	„ viasz	03-20
„ 2	38-—	„ buzakenyér	—32
„ 3	37-—	„ rozskenyér	—28
„ 4	36-—	„ só	—26
„ 5	34-50	„ lekvár	—80
„ 6	33-—	„ borecet	—36
„ 7	31-—	1 liter bor I.	01-—
„ rozsliszt	27-—	„ bor II.	—80
„ teagerliszt	28-—	„ bor III.	—72
„ buzakorpa	13-50	„ sör, korona	—72
„ rozskorpa	13-50	„ szesz 95%	02-12
„ buzadara	40-—	„ szesz, denat.	—60
„ árpakása	28-—	„ szilvapálinka	02-—
„ köleskása	28-—	„ törköly	02-20
1 drb káposzta	—18	„ seprű	02-40
„ káposzta, sav.	—30	„ közönséges	01-08
100 kg burgonya	06-80	1 kg alma	—36
1 kg sárgarépa	—16	„ körte	—80
„ paradicsom	—	„ mogyoró	01-20
„ fokhagyma	—80	„ dió	—26
„ vereshagyma	—30	„ gesztenye	—64
„ tormá	—40	„ szőlő	—48
1 drb uborka, nyers	—	1 liter nyers [szilva	—
„ uborka, sav.	—08	1 kg aszalt szilva	—88
1 kg kávé	04-—	100 drb narancs	05-—
„ kávé, pörkölt	04-40	1 drb narancs	—06
100 kg rizs	40-—	100 drb citrom	08-—
1 kg bors	02-40	1 drb citrom	—08
„ paprika	01-60	„ görögdiinnye	—
„ süvegenkor	01-08	„ sárgadiinnye	—
„ kockacukor	01-12	1 kg kőolaj	—40
1 pár csirke	01-80	„ lenolaj	—
„ kappan, sov.	02-40	„ faolaj	01-—
„ kappan, köv.	05-60	„ halzsír	—72
„ kaesa, sovány	05-—	„ faggyu	01-20
„ kaesa, kövér	08-—	„ stearin	01-70
„ liba, sovány	13-—	„ szappan	—68
„ liba, kövér	22-—	1 m. tüzifa I.	10-—
„ pulyka, sov.	12-—	„ tüzifa II.	09-—
„ pulyka, köv.	—	100 kg kőszén I.	04-—
1 kg nyul	02-40	„ kőszén II.	02-20
„ haresa	02-80	„ faszén	08-—
„ csuka	01-60	1 kg faszén	—12
„ kecsge	03-—	100 kg kötött széna I	11-50
„ marhahus I.	01-68	„ „ II.	11-—
„ marhahus II.	01-60	„ kötött széna I	11-—
„ marhahus III.	01-52	„ „ II.	10-50
„ borju	02-—	„ takarm. szalm	—
„ juh	01-28	„ alom szalma	02-70
„ sertés	01-68	1 kéve zsúpp	—40
„ sertés, füstölt	02-80	100 kg takarm. répa	02-60
„ kolbász	02-—		

F-rfi napszám ellátással	—	—	—	—	02-—
Férfi napszám ellátás nélkül	—	—	—	—	02-60
Női napszám ellátással	—	—	—	—	01-60
Női napszám ellátás nélkül	—	—	—	—	02-—
Gyermek napszám ellátással	—	—	—	—	—
Gyermek napszám ellátás nélkül	—	—	—	—	01-40

Gabonatözsde.

Buza, októberi (változatlan.)	
Rozs, októberi	11-79
Tengeri májusi	10-35
Árpa	8-47
Zab	9-78

Szőlő-oltványok.

Szőlőveszők és Gleditschia (élő kerítésnek alkalmas) csemeték beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hírűeknek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA szőlőtelepét Bihardiószegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt, vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képes árjegyzőket nem kérte; ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva. Olcsó ár és pontos kiszolgálás! Számtalan elismerő levél. — A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szívesen láttatnak.

Ad. Kgy. 442. K.

18433/1909. sz.

Hirdetmény.

Nyiregyháza város képviselőtestülete Kgy. 442/1910. számú véghatározatával az 1910. évi október hó 1-től kezdődőleg a boritaladó tekintetében a szőlőbirtokosok részére eddig gyakorlatban volt terület szerinti átalányt megszüntette.

Ellenben fentartotta azt a rendszert, hogy aki a saját fogyasztására szánt bor mennyiséget előzetesen bejelenti s a kedvezményes boritaladót és pótlékot előre befizeti, azok részére a kedvezményes átalányok engedélyeztetnek.

Ezen kedvezményes átalányok a következők:

a) 160 literig terjedő mennyiség után 4 korona;

b) 500 literig terjedő mennyiség után 10 korona;

c) 1000 literig terjedő mennyiség után 20 korona;

d) 1500 literig terjedő mennyiség után 30 korona

és borfogyasztási községi pótlék címén ezen összegeknek 20%-a.

Akik ezen átalány kedvezményt igénybe venni óhajtják, azok kötelesek ezen szándékukat 1911. évi október hó 1-től november hó 30-ig terjedő idő alatt a városi számvevősnél bejelenteni, egyidejűleg az átalányt a házipénztárba befizetni.

Akik a kedvezményt igénybe nem veszik és az átalányt a kitűzött határidő alatt be nem fizetik, azok a törvényszerinti boritaladót és pótlékot kötelesek fizetni.

A szüretnek befejezése után a borkészlet mindenkinél felvétetik és időközönként újabb szemlék tartatnak, mely alkalmakkor a változások nyilvántartásba vétetnek. Ezen szemléket mindenki tartozik megengedni.

Egyebekben a boritaladó és fogyasztási pótlék kezelése tekintetében fennálló szabályok nyerne alkalmazást.

Nyiregyháza, 1911. évi szeptember hó 1-én.

Májerszky Béla

kir. tanácsos, polgármester.

Lapkiadótulajdonos a szerkesztőség.

Tahy utóda, Fehértói Béla

temetkezési intézete

Nyiregyháza, Vay Ádám-utca 5. Marsalkó-féle házban.

Telefonszám 247.

Telefonszám 247.

Ezton hozom a n. é. közönség tudomására, hogy új helyiségben raktáramat tetemesen megnagyobbítottam; bármily rendű és rangu temetést, hullaszállítást kegyeletteljes pontossággal, jutányos árban végzek.

Elvem a tisztességes verseny!!

Saját készítésű sirkoszorúk, műpalmák, szobadiszesokrok stb. stb. kaphatók.

Olcsó árak!

KASSÁN VEGYEN,

ha eljegyzések, esküvők, multságok, névnapok, színházi ünnepek alkalmából

CSOKROT

akar beszerezni. Legolcsóbb, legizlésebb, legszebb

OROSZ ISTVÁNNÉ

élő- és művirág kereskedőnél

Kassán, Fő-u. 65. szám.

Telefon 4-53.

Telefon 4-53.

A szállított virág megérkezéskor ép oly üde, mint volt előbb!

KASZÁS GYÖRGY

épület- és díszműbádogos

NYIREGYHÁZA.

Kállay-u. 1. — Debreceni-u. 7.

Megnagyobbított és új gépekkel teljesen felszerelt műhelyében készít minden a bádogos szakba vágó munkát.

Versenyképes!

Épület és toronyfedések. Specialista iskolai ivóviztartányokban. Raktáron fürdőkádak, konyhaedények.

Olcsó ár! Pontos kiszolgálás!

Vidéki megbízásokat azonnal elintézi.

NIGRIN

(Fernolendit)

alegjobb cipőkrém

Mindenütt kapható!

A bécsi vadásati kiállításon arany éremmel kitüntetve

Aki gyomor-fájó, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandó, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomor-ót, Schumann gyógyszerész-től Stockerauban.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését, használja a Schumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a felesleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes és kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával, a 10 gyomorsó pasztillával K 1-50. Póstitai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétellel —

SCHAUMANN gyógyszerész

Stockerauban.

Kapható minden gyógyszertárban.

Minden gazda

Saját jól felfogott érdeke, hogy mielőtt gazdasági gépszükségletét beszerezné, forduljon teljes bizalommal hozzám és lehetőleg tekintse meg szigorúan a mi gazdasági viszonyainkhoz általam rekonstruált — és legjobban bevált — bel- és külföldi különlegességi gépeimet, amelyekért utóbb a szatmári jubiláris kiállításon is aranyéremmel lettem kitüntetve. Az egyedáruságom alá tartozó gépkülönlegességeim Nyiregyházán, Széchényi-tér 3. számú házamból épült, állandóan felszerelt gépraktárimban állandóan nagy készletben találhatók.

Lichtmann Vilmos

gépnagykereskedő, gépspecialista.

Tiszaberceli téglagyár és cserépfedő gyár.

Rendszeres körkémence égetési-üzemét megkezdte. Értesítjük az építkező közönséget, hogy kitűnő minőségű I. osztályu téglát és sima hódfarku kiváló jó fedő-cserépet bármily mennyiségben szállithatunk a Nyiregyházavidéki kisvasutak bármely kirakodó állomására. Árunk a nyiregyházi téglagyárak áraival egyenlők. Január 1-étől április végéig a kisvasutak szállítási díjkedvezménye a vevőközönség javára is szolgál. Előjegyzéseket elfogadunk Nyiregyházán, Bátor-utca 12. szám alatt és a Tiszaberceli Téglagyárban ::

HORVÁTH TESTVÉREK

KINCSET ÉR a TORDY-féle Hollandi 3 király tea,

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomor bajon is segít. — Csomagja (kbl 10—12-szeri használatra) gyógytárban 50 fillér.

Készítő:

Tordy Gy. okl. gyógyszerész
Budapest, Üllői-ut 89-ik szám.

Tiszta agyagból készült szép és jó cserép, fali téglák és legszebb nyersfalazati téglák

csak a

Karczagi Agyagipárnál,

Karczagon szereshető be, hol egyes waggonrakományok is megrendelhetők.

INGYEN!

kap egy pompás hangverseny beszélő-gépet, ha 10 lemezt vásárol 20 forintért, de csakis

Wagner

a „Hangszerkirály“-nál.

Budapest, József-körút 15-ik szám. Okvetlen kérjen lemezeiket. Javítóhely. Előnyös lemezcsere.

Villanyvilágítási berendezéseket, villanyvilágítási felszereléseket, valamint magántelefon és villanycsengő bevezetéseket elvállal olcsón és teljes jótállás mellett

Herskovits Gyula elektro-technikai vállalata **Nyiregyháza,** Széchenyi-tér.

Mérnöki látogatás és költségvetés díjmentes. ≡ Csillárok és égőtestek raktáron.

**Fütyöl a szél,
Közelg a tél**

s ilyenkor mindenkinek csak az jut eszébe, hogy nincs párja

a Papp Géza-féle

rumnak, teának, teasüteménynek.

Kapható:

Zrinyi Ilona utcai üzletében.

BUTOR!

Hálók, ebédlők, uri szobák, zongorák, teljes szálloda, vendéglő, kávéház és fürdőberendezéseket még sohanem létezett rendkívüli előnyös fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre. Nagy butoralbum 1 kor.

Modern Lakberendezési Vállalat

Budapest, IV., Gerlóczy-utca 7/v.

= Központi városháza mellett. =

Gyár: Laktanya-sor 15. Telefon sz. 92.

Elsőrendű üdítő asztali és borvíz!

1115 mtr mélységből eredő
chemiai vizsgálat szerint
kristálytiszta bakterium mentes,
egészséges üdítő víznek
minősített, mely természetes
tölyekony szénsavval
telítetik.

Megrendelések házhoz szállítatnak!

Városiroda Rákóczi-ut 4. Telefon sz. 242.

Kötőgépek!

Ujdonság háztartási és ipari célokra. Kényelmes

részletfizetésre

is kapható. Kérjen árjegyzéket. Tanítás Budapesten ingyen.

Fogl József Lajos
műgépész, Budapest, VI., Aradi-u. 11.

Kizárólag női cipők

különlegességi raktára.

Marschall Budapest,

Bécsi-utca 2. Fővárosi színházak szállítója. Árjegyzék ingyen!

Kovács Gyula

műbutorgyáros Debrecen,
butorcsarnokát Hunyadi-
utca 17. szám alól

a Csapó és Piac-utca sarokra

(Takarékszövetkezet és Hitelintézet Részvénytársaság első emeletére) helyezte át.

Nyiregyháza legnagyobb választéku butoráruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-utca 10. sz.

Üzletem kibővítése alkalmával teljesen újonnan a legdivatosabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint, állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye, jávor, citrom, paliszánder, malagoni és más különféle anyagokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, uri és női szalon berendezéseket, vas, félréz és egész réz háló és vendégszoba berendezéseket, ugyancsak egyszerűbb, de jó kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt fel nem sorolható de raktáron levő különféle butorokat is utólérhetetlen olcsó árban árusítok.

Tisztelettel

Glück Jenő

Üzletem szombat és izr. ünnepnapokon zárva.

Raktáron állandóan 200 különféle lak berendezés található.

ZÁLOGHÁZ MEGNYITÁS!

A kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete Bethlen-utca (Szentmihályi) 2. iskola épületében kizárólag

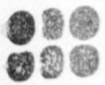
kölcsönintézetét megnyitotta.

Kölcsönöket nyújt ékszerekre, arany- és ezüst tárgyakra és egyéb ipari készítményekre. Raktárában iparosok és kereskedőktől árukat beraktároz és előnyös kölcsönöket nyújt.

UJ FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM.

MEGNYILT!

GLOVICZKY JÓZSEF
modern berendezésű
műterme Nyiregyhá-
zán. Zrinyi Ilona-u.
3. (Városház - utca)
Csengeri-ház.

BUTOR!

A legegyszerűbbtől a legválasztéko-
sabb izlésűig mindentéle fából. Kész
menyasszonyi berendezések, valamint
külön szobák, vagy egyes darabok
szolid ár és pontos kiszolgálás mellett
a legmegbízhatóbban kaphatók

Nyiregyháza.

Lefkovits Zsigmond

butorraktárában

Kossuth-tér (törvényszéki palota mellett).

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle
pemetefü cukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan
RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan
utánzata van. Az eredetinek minden egyes darab-
ján rajta van a **RÉTHY** név.

Egy doboz ára **60 fill.** Mindenütt kapható.

Rákóczi-ut 25. szám alatt

lehetőleg magános
nő takarításért

lakást kap.

Kitünő minőségű hegyi borokat meg-
vételre ajánl egy magánfogyasz-
tónak, mint koresmáros, vendéglős s bor-
kereskedőknek kicsinyben és nagyban

GYEBNÁR ANTAL okl. szőlész,

Nagylócz (Nógrádmegye). Érdeklődőknek
díjmentes felvilágosítás. Ugyancsak nagy-
mennyiségű 1 éves gyökeres hazai és ame-
rikai **szőlővessző** is kerül eladásra.

 Nagy árleszállítás

a **BORBÉLY SÁMUEL** könyvkeres-
kedésében.

Raktár túlhalmozás miatt **gyári áron alul** eladásra
kerülnek levélpapírok dobozonként 50 fillértől feljebb.
Képeslap-albumok, emlékkönyvek. Szépirodalmi és ifju-
sági iratok, képes- és meséskönyvek, tintatartók stb.

Könyvnyomdai munkák rendkívül olcsón készíttetnek.

Irodaszerekből a vármegyében legnagyobb raktár!

Könyvkötészet modernül berendezve.

Telefon 140.

Nyiregyháza, Városház-palota.

Telefon 140.

A

„Pannonia”

kávéházban

1911. november 15-től minden este

Mozgófénykép- előadás.

Szigoruan családi műsor!

Beléptidij nincs.

Az előkelő közönség találkozó helye

Két naponként új műsor.

Szives látogatást kér:

GROSZ ÖDÖN

kávés.